

PLAN PRACY

ZESPOŁU SZKÓŁ

OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I TECHNICZNYCH

W BIAŁYMSTOKU

Rok szkolny 2023/2024

PODSTAWOWE AKTY PRAWNE REGULUJĄCE FUNKCJONOWANIE PLACÓWKI OŚWIATOWEJ

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.).
2. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe z dnia 11 stycznia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 60 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022r., poz. 2230 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2023 r., poz. 984 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie MEN z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli (Dz. U. z 2020 r., poz. 2200) oraz z dnia 06 września 2022 r. (Dz. U. z 2022 r., poz. 1914).
6. Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1551 z późn. zm.).
7. Rozporządzenie MEN z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz. U. z 2020 r. poz. 2198).
8. Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz. U. z 2019 r. poz. 639 z późn. zm.).
9. Rozporządzenie MEN z dnia 9 września 2016 r. oraz z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz osób będących obywatelami polskimi, które pobierały naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2016 r. poz. 1453 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2020 r., poz. 1283 z późn. zm.).
10. Rozporządzenie MEN z dnia 29 sierpnia 2014 r. oraz z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2014 r. poz. 1170 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2017 r., poz. 1646 z późn. zm.).
11. Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 1449).
12. Rozporządzenie MEN z 13 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków przechodzenia ucznia ze szkoły publicznej lub szkoły niepublicznej o uprawnieniach szkoły publicznej jednego typu do szkoły publicznej innego typu albo do szkoły publicznej tego samego typu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1248).
13. Rozporządzenie MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 843 z późn. zm.).
14. Rozporządzenie MENiS z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 395 z późn. zm.).
15. Rozporządzenie MEN z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 622 z późn. zm.).
16. Rozporządzenie MEN z dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 2094).
17. Rozporządzenie MEN z dnia 07 lutego 2012 r. oraz z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. z 2012 r. poz. 184 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2017 r., poz. 860 z późn. zm.).
18. Rozporządzenie MEN z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznych szkół (Dz. U. z 2001 r., Nr 61 poz. 624 z późn. zm.).

Pracę ZSOiT w Białymstoku regulują następujące dokumenty:

1. STATUT ZSOiT w BIAŁYMSTOKU

2. PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY SZKOŁY

3. REGULAMINY:

- Rady Pedagogicznej,
- Rady Rodziców,
- dyżurów nauczycielskich.
- Samorządu Uczniowskiego,
- Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych,
- Biblioteki Szkolnej,
- pracowni (komputerowej i innych),
- premiowania i nagradzania pracowników niepedagogicznych,

INSTRUKCJA KANCELARYJNA, BHP, P.POŻ., ALARMOWE,

5. PLANY REALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ STATUTOWYCH

- plan nadzoru pedagogicznego,
- plan finansowy szkoły,
- plany pracy wychowawców klas,
- plany rozwoju zawodowego nauczycieli odbywających staże,
- plan doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- plany pracy zespołów przedmiotowych,
- plan obrony cywilnej,
- plan ewakuacji szkoły,
- plan urlopów pracowników niepedagogicznych,

6. DOKUMENTACJA WSPIERAJĄCA STATUTOWE FUNKCJE SZKOŁY ORAZ JEJ ORGANIZACJĘ:

1. Arkusz organizacyjny pracy szkoły.
2. Szkolny zestaw programów nauczania.
3. Przydział czynności pracowników szkoły.
4. Tygodniowy rozkład zajęć.
5. Harmonogram dyżurów nauczycieli.

TERMINARZ ROCZNEJ PRACY (KALENDARZ) – ROK SZK. 2023/2024

- rozpoczęcie roku szkolnego - 04.09.2023r.
- zimowa przerwa świąteczna - 23.12 – 31.12.2023r.
- Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie – Sesja zimowa od 09.01 – 20.01. 2024 – część pisemna i praktyczna
- ferie zimowe - 22.01 – 04.02.2024r.
- wiosenna przerwa świąteczna - 28.03 - 02.04.2024r.
- zakończenie zajęć w klasach programowo najwyższych - 26.04.2024r.

Egzamin maturalny pisemny i ustny – od 07 do 24 maja 2024r. wg harmonogramu Dyrektora CKE

- język polski pp - 7 maj /wtorek/2024r.
- matematyka pp - 8 maj /środa/2024r.
- język angielski pp - 9 maj /czwartek/2024r.

Egzaminy maturalne ustne - od 11 maja do 16 maja 2024r., od 20 maja do 25 maja 2024r.

Egzaminy maturalne na poziomie rozszerzonym - 13 – 24.05.2024r.

Egzaminy maturalne poprawkowe - część pisemna 20.08.2024r. (wtorek) godz. 9.00

Egzaminy maturalne poprawkowe - część ustna 21.08.2024r. (środa)

Zakończenie zajęć dydaktyczno – wychowawczych w klasach - 21.06.2024r. (piątek)

Egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie – Sesja letnia od 03.06. – 19.06.2024 – część pisemna i praktyczna

Ferie letnie - 22.06 – 31.08.2024r.

ORGANIZACJA ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH I TECHNICZNYCH W BIAŁYMSTOKU

1. IX Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku	- 17 oddziałów
2. Technikum Zawodowe Nr 1 w Białymstoku	- 20 oddziałów
3. Internat	

NADZÓR PEDAGOGICZNY

WYKAZ STANOWISK KIEROWNICZYCH:

1. Dyrektor - ***dr Cezary Antoni Wysocki***
2. Wicedyrektor - ***mgr Wioletta Maria Karczewska***
3. Wicedyrektor - ***mgr Patrycja Kurzyna – Maksymiuk***
4. Kierownik Kształcenia Praktycznego – ***mgr Anna Targońska***
5. Kierownik Internatu – ***mgr Dariusz Ostaszewski***

INNE INFORMACJE O SZKOLE:

W szkole działa:

1. Samorząd Uczniowski. Pracą samorządu kieruje Pani Sylwia Zakrzewska i Pan Łukasz Wysocki.
2. Młodzieżowa Rada Internatu. Pracą Rady kieruje Pan Dariusz Ostaszewski.
3. Rada Rodziców, którą kieruje Przewodniczący.
4. Szkoła organizuje zajęcia pozalekcyjne: Szkolna Orkiestra Dęta (dyrygent p. Rafał Bronecki) oraz zajęcia rozwijające, wyrównawcze zgodnie z potrzebami uczniów.
5. Organizacja cyklicznych spotkań z ciekawymi ludźmi w bibliotece szkolnej.
6. Cykliczne wystawy organizowane we współpracy z IPN i Archiwum Państwowym.
7. Szkoła organizuje konkursy przedmiotowe zgodnie z potrzebami uczniów oraz uczestniczy w konkursach.

HARMONOGRAM PRAC RADY PEDAGOGICZNEJ

DATA	WYDARZENIE	Osoba odpowiedzialna
31 sierpień 2023 r. (czwartek) godz. 10:00	Plenarne posiedzenie Rady Pedagogicznej	Dyrekcja
04 wrzesień 2023 r. (poniedziałek) godz. 9:00	Początek roku szkolnego 2022/2023 Klasy I i II LO oraz klasy I i II TZ	p. T. Korniluk -koordynator, p. A. Pisanko-Borowik, p. M. Popławska, p. W. Brzuzy, p. J. Burda - nagłośnienie
04 wrzesień 2023 r. (poniedziałek) godz. 10:00	Początek roku szkolnego 2022/2023 Klasy III i IV LO oraz klasy III, IV i V TZ	p. T. Korniluk -koordynator, p. A. Pisanko-Borowik, p. M. Popławska, p. W. Brzuzy, p. J. Burda - nagłośnienie
13 wrzesień 2023 r. (środa) godz. 16:00	Rada Pedagogiczna	Dyrekcja
do 15 września 2023 r. (piątek)	Ostateczny termin składania deklaracji do egzaminu zawodowego – sesja zima 2024 – formuła 2019	Czyżewska, A.Sawicka, B. Maciuszko, M. Popławska, M. Tomecka, I. Zawistowska, E. Karpowicz
20 wrzesień 2023 r. (środa) godz. 17:30	Spotkania wychowawców klas z rodzicami Klasy Liceum Ogólnokształcącego	Wychowawcy klas LO
20 wrzesień 2023 r. (środa) godz. 18:30	Spotkania wychowawców z rodzicami w Internacie Klasy Liceum Ogólnokształcącego	Wszyscy wychowawcy internatu (dostępni od 18.00)
21 wrzesień 2023 r. (czwartek) godz. 17:30	Spotkania wychowawców klas z rodzicami Klasy Technikum	Wychowawcy klas Technikum
21 wrzesień 2023 r. (czwartek) godz. 18:30	Spotkania wychowawców z rodzicami w Internacie Klasy Technikum	Wszyscy wychowawcy internatu (dostępni od 18.00)
do 02 października 2023 r. (poniedziałek)	Termin składania deklaracji do egzaminu maturalnego (deklaracje wstępne)	E. Lipiszko, K. Romek, J.Silwonik, K. Czyżewska, A.Sawicka, B. Maciuszko i M. Popławska
październik 2023 r.	Pielgrzymka maturzystów	E. Lipiszko, K. Romek, J.Silwonik, K. Czyżewska, A. Sawicka, B. Maciuszko i M. Popławska, M. Ozorowska-Gładysz, A.Krauze, A. Wirkowska
13 październik 2023 r. (piątek)	Obchody Dnia Edukacji Narodowej Ślubowanie klas pierwszych i otrzęsiny	Koordinator: B. Tomczuk Wychowawcy klas pierwszych
październik/listopad 2023 r.	Szkolny turniej piłki nożnej	Trenerzy
1 listopad 2023 r. (środa)	Wszystkich Świętych Dzień ustawowo wolny od zajęć szkolnych	

2 listopad 2023 r. (czwartek)	<i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
3 listopad 2023 r. (piątek)	<i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
listopad 2023 r.	Szkolny turniej piłki siatkowej	Koordinator: J. Goss, A. Chekatouskaya Nauczyciele wychowania fizycznego
10 listopad 2023 r. (piątek)	Narodowe Święto Niepodległości Święto Niepodległości w naszej szkole Turniej Niepodległości	Koordinator: p. J. Seredyńska, p. J. Dunda, nauczyciele wychowania fizycznego
11 listopad 2023 r. (sobota)	Narodowe Święto Niepodległości Dzień ustawowo wolny od zajęć szkolnych	
13 listopad 2023 r. (poniedziałek) godz. 16.00	Termin wystawienia ocen proponowanych z przedmiotów zawodowych w klasach V (maturalnych) Technikum	
16 listopad 2023 r. (czwartek) godz. 16.00	Śródsemestralne posiedzenie Rady Pedagogicznej	Dyrekcja
13 grudzień 2023 (środa) godz.12.00	Termin wystawienia ocen proponowanych we wszystkich klasach LO i TZ Termin wystawienia ocen końcoworocznych z przedmiotów zawodowych w klasach V (maturalnych) Technikum	Wychowawcy klas i wszyscy nauczyciele
14 grudzień 2023 r. (czwartek) godz. 17:30	Zebrania z rodzicami – informacje o ocenach proponowanych – konsultacje Klasy Liceum Ogólnokształcącego	Wychowawcy klas i wszyscy nauczyciele
14 grudzień 2023 r. (czwartek) godz. 17:30	Zebrania z rodzicami – informacje o ocenach proponowanych wszystkich klas i ocenach końcoworocznych z przedmiotów zawodowych w klasach V (maturalnych) Technikum – konsultacje Klasy Technikum	Wychowawcy klas i wszyscy nauczyciele
14 grudzień 2023 r. (czwartek) godz. 18:00	Spotkania wychowawców z rodzicami w Internacie Klasy Liceum Ogólnokształcącego Klasy Technikum	Wszyscy wychowawcy internatu
grudzień 2023 r.	Konkurs Cosmopolitan	Koordinator D. Sakowicz, A. Milewska
grudzień 2023 r.	Zmiana planu lekcji	Zespół
22 grudzień 2023 r. (piątek)	Jasełka szkolne Spotkania wigilijne (klasowe), Wigilia szkolna	Koordinator: p. M. Ozorowska – Gładysz, ks. P. Omelczuk, A.Krauze, A. Wirkowska, i. Zdanowicz
23 – 31 grudzień 2023 r.	Zimowa przerwa świąteczna	
1 styczeń 2024 r. (poniedziałek)	Nowy Rok Dzień ustawowo wolny od zajęć szkolnych	
6 styczeń 2024 r. (sobota)	Święto Trzech Króli (Objawienie Pańskie)	
9 styczeń – 20 styczeń 2024 r.	Egzamin zawodowy Formuła 2019 SESJA ZIMA 2024	

12 styczeń 2024	Pisemny egzamin zawodowy – formuła 2019 –wg harmonogramu CKE <i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
15 styczeń 2024 r. (poniedziałek) do godz. 12:00	Termin wystawienia ocen klasyfikacyjnych w LO i TZ za I semestr	
17 styczeń 2024 r. (środa) godz. 16.00	Klasyfikacyjne i plenarne posiedzenie Rady Pedagogicznej	
18 styczeń 2024 r. (czwartek)	Studniówka ZSOiT	Wychowawcy klas maturalnych LO i TZ
19 styczeń 2024 r. (piątek)	<i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
22 styczeń - 04 luty 2024 r.	Ferie zimowe	
7 luty 2024 r.	Ostateczny termin zmian w deklaracjach maturalnych oraz złożenia dokumentów uprawniających do dostosowania warunków i form egzaminu maturalnego	
7 luty 2024 r.	Ostateczny termin składania deklaracji do egzaminu zawodowego – sesja Lato 2024 – formuła 2019	
luty 2024 r.	Wojewódzki Konkurs Recytatorski „Poezja bez granic”	Koordynator: K. Czyżewska pomoc: I. Zająć, D. Kruszewska
marzec 2024 r.	Wojewódzkie konkursy: „Poliglota” i „Mistrz Gramatyki Języka Rosyjskiego”	Koordynator: A. Targońska, K. Czyżewska pomoc: I.Zająć, D. Kruszewska
luty/marzec 2024 r.	Turniej tenisa stołowego	Koordynator: W. Brzuzy Nauczyciele wychowania fizycznego
do 20 marca 2024 r. (środa)	Propozycje ocen w klasach maturalnych	
21 marzec 2024 r. (czwartek) godz. 17:30	Spotkania wychowawców z rodzicami w klasach maturalnych oraz informacja o ocenach proponowanych w klasach maturalnych Konsultacje dla rodziców wszystkich klas Klasy Liceum Ogólnokształcącego Klasy Technikum	Wychowawcy klas Liceum i Technikum, wszyscy nauczyciele
21 marzec 2024 r. (czwartek) godz. 18:30	Spotkania wychowawców z rodzicami w Internacie Klasy Liceum Ogólnokształcącego Klasy Technikum	Wszyscy wychowawcy internatu (dostępni od 18.00)
27 marzec 2024 r. (środa)	Termin ogłoszenia i przekazania szkołom wyników egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie sesji zimowej2024 – formuła 2019	
marzec/kwiecień 2024	Podlaskie mistrzostwa w Ortografii	p. M. Popławska, p. B. Tomczuk, p. J. Silwonik, p. A. Pisanko-Borowik
marzec/kwiecień 2024	XI Wojewódzki Konkurs Wiedzy o Rodzinie	I. Zawistowska, p. M. Ozorowska - Gładysz
28 marzec (czwartek) – 02 kwiecień 2024 r. (wtorek)	Wiosenna przerwa świąteczna	

08 kwiecień 2024	Przekazanie szkołom świadectw i dyplomów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie dla sesji zimowej – formuła 2019	
17 kwiecień 2024 r. (środa) do godz. 10.00	Wystawienie ocen końcoworocznych dla uczniów klas maturalnych	
22 kwiecień 2024 r. (poniedziałek) godz. 16.00	Klasyfikacyjne posiedzenie Rady Pedagogicznej Klas maturalnych, szkolenie Rady - procedury egzaminu maturalnego	Dyrekcja
26 kwiecień 2024 r. (piątek)	Zakończenie zajęć dydaktycznych w klasach maturalnych Uroczystość rozdania świadectw ukończenia szkoły	Koordynator: p. M. Tomecka Wychowawcy klas III LO i IV TZ
marzec/kwiecień 2024 r.	Dni Otwarte Szkoły	p. E. Karpowicz – koordynator, p. P. Tur, p. U. Toczydłowska, p. Lewicki, p. M. Wiślak p.T. Mieleško, p. M. Surynowicz, p. P. Jabłoński, p. T. Korniluk, oraz pozostali nauczyciele
kwiecień/maj 2024 r.	Turniej piłki nożnej o Puchar Dyrektora Szkoły	Koordynator: Artur Woroniecki oraz nauczyciele wych. fizycznego
1 maj 2024 r. (środa)	Międzynarodowe Święto Pracy – dzień ustawowo wolny od zajęć szkolnych	
2 maj 2024 r. (czwartek)	Święto Flagi <i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
3 maj 2024 r. (piątek)	Święto Konstytucji 3 Maja – dzień ustawowo wolny od zajęć szkolnych	
maj 2024 r.	Obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja	Koordynator: p. B. Tomczuk, p. M. Popławska, p. T. Korniluk, p. D. Marculewicz
06 maj 2024 r. (poniedziałek)	Poniedziałek Wielkanocny Wyznawców Prawosławia <i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
7 - 24 maj 2024 r.	Egzaminy maturalne - wg harmonogramu CKE	
07 maj 2024 r. (wtorek)	Pisemny egzamin maturalny - język polski pp (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)	
08 maj 2024 r. (środa)	Pisemny egzamin maturalny - matematyka pp (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)	
09 maj 2024 r. (czwartek)	Pisemny egzamin maturalny - język angielski pp (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)	
11 – 16 maj 2024 r. 20 – 25 maj 2024 r.	Ustne egzaminy maturalne	
13 – 24 maj 2024 r.	Egzaminy maturalne na poziomie rozszerzonym	
13 maj 2024 r.	Pisemny egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym - język angielski pr (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)	
do 14 maja 2024 r. (wtorek)	Propozycje ocen końcoworocznych dla klas niematuralnych LO i TZ	

16 maj 2024 r. (czwartek) godz. 17:30	Zebrania z rodzicami – informacje o ocenach proponowanych – konsultacje Klasy Liceum Ogólnokształcącego Klasy Technikum	Wychowawcy klas i wszyscy nauczyciele
16 maj 2024 r. (czwartek) godz. 18:00	Spotkania wychowawców z rodzicami w Internacie Klasy Liceum Ogólnokształcącego Klasy Technikum	Wszyscy wychowawcy internatu
30 maj 2024 r. (czwartek)	Boże Ciało – dzień ustawowo wolny od zajęć szkolnych	
31 maj 2024 (piątek)	<i>Dzień wolny (dodatkowy dzień wolny wyznaczony przez Dyrektora Szkoły)</i>	
03 - 19 czerwiec 2024 r.	Praktyczny egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie – formuła 2019 sesja lato 2024 – wg harmonogramu CKE	
04 - 10 czerwiec 2024 r.	Pisemny egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie – formuła 2019 – sesja lato 2024 – wg harmonogramu CKE	
14 czerwiec 2024 r. (piątek) do godz. 11:00	Termin wystawienia ocen końcoworocznych w klasach niematuralnych	
17 czerwiec 2024 r. (poniedziałek) godz. 12:00	Klasyfikacyjne posiedzenie Rady Pedagogicznej	
20 czerwiec 2024 r. (czwartek) godz. 12:00	Plenarne posiedzenie Rady Pedagogicznej	
21 czerwiec 2024 r. (piątek)	Zakończenie roku szkolnego 2023/2024	Koordinator: p. T. Korniluk, p. A. Pisanko-Borowik, p. M. Popławska, p. W. Brzuzy, p. J. Burda – nagłośnienie
22 czerwiec – 31 sierpień 2024 r.	Ferie letnie	
20 sierpień 2024 r. (wtorek godz.9:00)	Egzaminy maturalne poprawkowe - część pisemna	
21 sierpień 2024 r. (środa)	Egzaminy maturalne poprawkowe - część ustna	